

---

# MUTASD A RUHÁD, MEGMONDOM KI VAGY!

---

## Éghajlat és öltözködés

---

|                 |                                      |
|-----------------|--------------------------------------|
| A modul típusa: | Magyar mint idegen nyelv             |
| Modulszám:      | 6                                    |
| Életkor:        | 10–12 év                             |
| Nyelvi szint:   | A1–                                  |
| Készítette:     | Juhász Lászlóné, Nagyházi Bernadette |

A kiadvány az Educatio Kht. kompetenciafejlesztő oktatási program  
kerettanterve alapján készült

A kiadvány a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program 3.1.1. központi program (Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira) keretében készült, a sulíNova oktatási programcsomag részeként létrejött tanulói információhordozó. A kiadvány sikeres használatához szükséges a teljes oktatási programcsomag ismerete és használata. A teljes programcsomag elérhető: [www.educatio.hu](http://www.educatio.hu) címen.

Szakmai vezető: Kuti Zsuzsa

Szakmai bizottság: Enyedi Ágnes, dr. Majorosi Anna, dr. Morvai Edit

Szakértő: dr. Kárpáti Tünde

Alkotószerkesztő: Sákovics Lília

Felelős szerkesztő: Burom Márton

©

Szerzők: Bak Mónika, Juhász Lászlóné, dr. Kárpáti Tünde, Mudra Viktória, Nagyházi Bernadette

Educatio Kht. 2008.

**A MODUL LEÍRÁSA**

A tanulók megtanulják az évszakokat, megismerkednek az időjárás elemeivel, az éghajlati övek jellemzőivel. Megtanulják megnevezni az időjárásnak megfelelő ruhadarabokat, a Magyarországon célszerű és jellemző ruhaviseleteket. Ismereteket szereznek egyes európai népek népviseletéről. Tanulnak a régi idők és a ma divatjáról is. Bővülnek grammatikai ismereteik. Olyan ismeretekre tesznek szert, amelyek megkönnyítik számukra a természetismeret, rajz és technika tantárgyak tanulását.

**A MODUL CÉLJA**

- pedagógiai célok: a saját és az európai kulturális értékek ismeretére és tiszteletére nevelés az öltözködési kultúra megismerésén keresztül
- nyelvi célok: szókincsbővítés az időjárás, az éghajlat, az öltözködés területéről; a többes számú birtokos személyjelek és birtokos névmások megismerése és használata, az egyes számú birtokos szerkezetek gyakorlása; megtanulják az óta, körül névutókat, a mettől meddig grammatikai forma használatát, valamint a mikor? kérdésre felelő évszakokkal kapcsolatos időhatározókat
- kulturális célok: megismertetni a tanulókat az európai öltözködési szokásokkal, a ruházatok színvilágával

**AJÁNLOTT ÓRASZÁM**

5 óra

**AJÁNLOTT KOROSZTÁLY  
NYELVI SZINT**

10–12 év  
A1–

**AJÁNLOTT BEMENETI  
NYELVI SZINT**

- a tanuló ismerje és tudja használni az egyes számú birtokos személyjeleket és birtokos névmásokat
- ismerje a hónapok nevét
- tudjon célnyelven írni és olvasni
- ismerje az alapszínek nevét
- tudja a földrészek, valamint a szomszédos országok nevét, helyét a térképen

**MODULKAPCSOLÓDÁSI  
PONTOK****Kereszttantervi**

Magyar nyelv és irodalom, Ember és társadalom, Hon- és népismeret, Művészetek: Rajz és vizuális kultúra, Ember és természet, Természetismeret

**Modulok szintjén**

Szorosan kapcsolódik az 5. modulhoz, de feltételezi az 1–4. modul ismeretét is.

**A KÉPESSÉGFEJLESZTÉS  
FÓKUSZAI****Nyelvi kompetenciák**

- lexikális: szókincsepítés, szókincs bővítés
- grammatikai: birtokos szerkezetek többes számban, évszakok időhatározói alakjai, az óta és körül névutók
- pragmatikai: az elsajátított ismeretek használatának szabályai az interakcióban

**Általános kompetenciák**

- általános tudás fejlesztése az európai és más kultúrkörre jellemző régi és mai öltözködési szokások területén
- kulturális identitás-tudat erősítése, tolerancia és elfogadás kialakítása, fejlesztése más kultúrák és más kultúrájú emberek irányában

## ÉRTÉKELÉS

A tanár szóban értékelje folyamatosan a tanulók munkáját. A nagyobb lélegzetű írásbeli feladatokat (pl. szövegalkotás, album) mindig gyűjtse össze a tanulóktól, és tanórán kívül, írásban, szövegesen röviden értékelje. Törekedjék a fejlesztő értékelésre, szükség esetén segítse a tanulókat a nekik megfelelő tanulási stratégiák kialakításában. A jutalmazás eszközeként a tanár alkalmazza belátása szerint a kirakódarabokat. Adjon teret a tanulók önértékelésének, és annak is, hogy egymás munkáját értékeljék. Ebben nyújt segítséget az egyes feladatlapok alján elhelyezett értékelő táblázat.

## MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A tanár legyen jártas a szemléltetésben és a csoportos órai munka megszervezésében és levezetésében. A tanár fordítson figyelmet arra, hogy megismerje a csoportban tanulók kulturális szokásait az adott témakörben. Az órák alatt fokozottan figyeljen a kulturális, vallási különbségekre és tabukra. A gátlásokat igyekezzék finoman oldani. A tanár minden óra elején hívja fel a tanulók figyelmét arra, hogy a mappalapokat és feladatlapokat gyűjtsék össze a mappájukban.

## TÁMOGATÓ RENDSZER

Bárdos Jenő: *Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.  
Flórián–Urai: *Magyar népviseletek*. Móra Könyvkiadó, 1980.  
Imrehné Sebestyén Margit: *A képzelet világa; 6. osztály, 7. osztály*.  
Környeiné Gere Zsuzsa–Reegné Kuntler Teréz: *Tér – forma – szín* Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.  
Medgyes Péter: *A kommunikatív nyelvoktatás*. Budapest, Eötvös József Kiadó, 1995.  
Mialkovszky Erzsébet: *Korok, divatok*. Móra Könyvkiadó, 1978.  
Szili Katalin: *Vezérkönyv a magyar grammatika tanításához*. Budapest, Enciklopédia Kiadó, 2006.

# A MODUL TÉRKÉPE

| ÓRA SZÁMA | A FEJLESZTÉS FÓKUSZA   | FŐBB TEVÉKENYSÉGEK  | NYELVI TARTALOM   | SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK  |
|-----------|--|---|---|---|
| 1.        | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ lexikális kompetencia: szókincsbővítés</li> <li>■ grammatikai kompetencia: névutók, időhatározói formák bevésése</li> <li>■ helyes ejtési kompetencia</li> <li>■ pragmatikai kompetencia: nyelvhasználat szabályainak alkalmazása</li> <li>■ kommunikációs képesség: párbeszédalkotásával</li> <li>■ mondatalkotói képesség</li> <li>■ együttműködés képessége csoportmunka végzésekor</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ verstanulás: Csanádi Imre: <i>Hónap-soroló</i></li> <li>■ évszakok és időjárási jellemzőik megtanulása</li> <li>■ grammatikai ismeretek bővítése: <i>mettől meddig?</i> forma, <i>óta</i> és <i>körül</i> névutók használata, évszakok időhatározói alakjai</li> <li>■ az időjárás fogalmának és elemeinek bevésése</li> <li>■ <i>időjárás-jelentés</i> készítése</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ vers: Csanádi Imre: <i>Hónap-soroló</i></li> <li>■ évszakok: <i>nyár, ősz, tavasz, tél</i></li> <li>■ az időjárás elemei: <i>csapadék, hőmérséklet, napsugárzás, szél</i></li> <li>■ az <i>időjárás-jelentés</i> értelmezése, csoportmunkában való elkészítése</li> <li>■ új grammatikai elemek: <i>mettől meddig; óta, körül névutók; nyáron, ősszel, tavasszal, télen</i> időhatározók használata</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ időjárás-jelentés valamennyi tanuló számára</li> <li>■ szókártyák: <i>április, augusztus, december, február, január, július, június, május, március, november, október, szeptember</i></li> <li>■ képkártyák az <i>időjárás</i> elemeiről: <i>csapadék, hőmérséklet, napsugárzás, szél</i></li> <li>■ Évszakok-poszter: <i>nyár, ősz, tavasz, tél</i></li> </ul> |

| ÓRA SZÁMA | A FEJLESZTÉS FÓKUSZA   | FŐBB TEVÉKENYSÉGEK   | NYELVI TARTALOM  | SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK  |
|-----------|--|--|--|---|
| 2.        | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ lexikális kompetencia: szókincsbővítés</li> <li>■ grammatikai kompetencia: a birtokos szerkezetek gyakorlása</li> <li>■ beszédalkotási kompetencia: párbeszéd, kérdésfeltevés, válaszadás</li> <li>■ általános kompetencia: megfigyelés képessége, ismeretszerzés a környezetről</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ a téli és nyári ruhadarabok, alsó- és felsőruházat magyar nevének elsajátítása</li> <li>■ grammatikai ismeret rögzítése: birtokos szerkezetek használata</li> <li>■ a szókincs használatának gyakorlása játékos formában</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ az öltözködéssel kapcsolatos szókincs: alsó- és felsőruhák magyar neve</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ Évszakok-poszter</li> <li>■ a poszterről a tél és a nyár képe külön nyomtatva – a tanár készíti el!</li> <li>■ képkártyák: <i>alsónadrág, bakancs, bikini, blúz, bugyi, cipő, csizma, dzseki, esőkabát, farmernadrág, farmerszoknya, fürdőnadrág, fürdőruha, garbó, hálóing, harisnyanadrág,, ing, kabát, kalap, kardigán, kesztyű, magas sarkú cipő, mellény, nadrág, pizsama, póló, pulóver, rövidnadrág, ruha, sál, sapka, síszemüveg, sportcipő, szabadidő ruha, szalmakalap, szandál, szoknya, télikabát, zokni, két fiú és két lány képe</i> (flásd: 1-2. évfolyam, 2. modul; 6. modul; 11. modul)</li> <li>■ szókétyák: a fenti képkártyáknak megfelelő szókétyák</li> <li>■ feladatlapok: 2.5. feladatlap</li> </ul> |

| ÓRA SZÁMA | A FEJLESZTÉS FÓKUSZA  | FŐBB TEVÉKENYSÉGEK   | NYELVI TARTALOM  | SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK  |
|-----------|---|--|--|---|
| 3.        | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ lexikális kompetencia: szókincsbővítés, a tanult szókincs rögzítése</li> <li>■ grammatikai kompetencia: újabb birtokos személyjelek és névmások</li> <li>■ pragmatikai kompetencia: a nyelv használati szabályainak alkalmazása a csoportos beszélgetésekben</li> <li>■ általános kompetencia: a környező világról, az európai kultúráról szóló ismeretek</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ az öltözködéssel kapcsolatos eddig elsajátított szókincs alkalmazása csoportos feladatokban</li> <li>■ grammatikai ismeret bővítése: <i>miénk, tiétek, övék</i>; többes számú birtokos személyjelek</li> <li>■ öltözék-kiegészítő darabok magyar nevének megismerése</li> <li>■ ismeretszerzés európai nemzetiségek népviseletéről</li> <li>■ csoportos beszélgetés a mai tinidivatról</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ grammatikai ismeret bővítése: <i>miénk, tiétek, övék</i>; többes számú birtokos személyjelek</li> <li>■ öltözék-kiegészítő darabok</li> <li>■ egyes európai népviseletek sajátos szókincse a csoport nyelvi szintjének megfelelően</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ házi feladatként elkészített 2.5. feladatlap/album</li> <li>■ mappalapok</li> <li>■ cédulák: <i>Fiú téli ruhában, Lány téli ruhában, Fiú nyári ruhában, Lány nyári ruhában</i> – a tanár készíti el!</li> <li>■ öltözék-kiegészítő tárgyak dobozban: <i>aktatáska, fülbevaló, gyűrű, hajcsat, karkötő, karóra, napszemüveg, női táskák, nyakkendő, nyaklánc, öv, szemüveg, zsebkendő</i></li> <li>■ tiniknek szóló divatlapok</li> <li>■ képkártyák: alsó- és felsőruhák; az alsóruhákból (<i>alsónadrág, bugyi, hálóing, harisnyanadrág, pizsama, zokni</i>) két garnitúra kell; a második példányt a tanár másolja az eredeti képkártyáról!, <i>népviseletek: magyar, német, orosz, skót</i></li> <li>■ szóképek: <i>aktatáska, fülbevaló, gyűrű, hajcsat, karkötő, karóra, napszemüveg, női táskák, nyakkendő, nyaklánc, öv, szemüveg, zsebkendő</i></li> <li>■ feladatlapok: 3.3.A feladatlap</li> </ul> |

| ÓRA SZÁMA | A FEJLESZTÉS FÓKUSZA   | FŐBB TEVÉKENYSÉGEK  | NYELVI TARTALOM   | SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK   |
|-----------|--|---|---|--|
| 4.        | <ul style="list-style-type: none"> <li>~ lexikális kompetencia: szókincs bővítés</li> <li>~ grammatikai kompetencia: a tanult ismeretek rögzítése</li> <li>~ helyes ejtési kompetencia</li> <li>~ pragmatikai kompetencia: a társalgás udvariassági elvének gyakorlása</li> <li>~ általános kompetencia: interkulturális ismeretek: népviseletek; régi korok divatja az európai kultúrkörben</li> <li>~ mondatalkotói képesség</li> <li>~ együttműködés képessége</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>~ interkulturális ismeretek: a tanulók népviseletének megismerése</li> <li>~ ruhaanyagok megismerése tapintással, az anyagok nevének megtanulása</li> <li>~ beszélgetés a régi korok divatjáról</li> <li>~ szókincsfejlesztés: a színekről tanultak kiegészítése, a sötét- és világos- előtag használata, a színekkel kapcsolatos frazeológia megismerése</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>~ anyagok neve: <i>bársony, bőr, csipke, farmer, műszálas, pamut, selyem, szövet</i></li> <li>~ új lexika: <i>arany; bordó, ezüst, kékeslila, kékeszöld, sárgászöld, szürke, zöldesszürke</i></li> <li>~ új grammatikai forma: <i>sötét- és világos-</i> előtag</li> <li>~ színekkel kapcsolatos frazeológia: <i>almazöld, éjfelete, fűzöld, hófehér, indigókék, méregzöld, mustársárga, napsárga, püspöklila, téglavörös</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>~ anyagdarabok minden csoportnak és a tanárnak: <i>bársony, bőr, csipke, farmer, műszálas, pamut, selyem, szövet</i></li> <li>~ Régi korok divatja-poszter</li> <li>~ népviseleti ruhák, rajzok, képek – a tanulók gyűjtése!</li> </ul> |
| 5.        | <ul style="list-style-type: none"> <li>~ lexikális kompetencia: szókincs bővítése és gyakorlása</li> <li>~ grammatikai kompetencia: időhatározók használata</li> <li>~ helyes ejtési kompetencia</li> <li>~ pragmatikai kompetencia: szűkebb és tágabb környezet megismerése</li> <li>~ kommunikációs képesség a közös beszélgetések során</li> <li>~ mondatalkotói képesség: válaszadás, kérdésfeltevés</li> </ul>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>~ tanult vers ismétlése</li> <li>~ a <i>mikor?</i> kérdésre válaszoló időhatározók használata</li> <li>~ szókincs bővítés: a Föld nevezetes szélességi fokai, éghajlati övei</li> <li>~ öltözék tervezése az éghajlati öveknek megfelelően</li> <li>~ a modulban tanultak ellenőrzése feladatlapon</li> </ul>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>~ versgyakorlás: Csanádi Imre: <i>Hónap-soroló</i></li> <li>~ az időjárással és öltözködéssel kapcsolatos szókincs ismétlése, gyakorlása</li> <li>~ új grammatikai forma: <i>olyan, mint</i> hasonlító forma</li> <li>~ új lexika: <i>Baktériútó, Déli sarkkör, éghajlat, éghajlati övek, Egyenlítő, Északi sarkkör, forró öv, hideg öv, mérsékelt öv, Ráktériútó</i></li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>~ térkép a Föld országairól</li> <li>~ népviseleti ruhák, rajzok, képek – a tanulók gyűjtése!</li> <li>~ kisméretű fonott kosár</li> <li>~ feladatlapok: 5.5. feladatlap, 5.6. feladatlap</li> </ul>                                    |

# A FELDOLGOZÁS MENETE

## 1. ÓRA: CSALÁDI ÜNNEPEINK

### Az óra célja:

- szókincsfejlesztés: az évszakok neve és jellemzőik
- új grammatikai formák elsajátítása: *mettől meddig?*, *óta*, *körül névutók megismerése*, az évszakok időhatározói alakjainak tudatosítása
- az időjárás meghatározása, elemeinek megismerése, *időjárás-jelentés* készítése

### Szükséges eszközök, segédanyagok:

- időjárás-jelentés valamennyi tanuló számára (a tanár előzetesen kivágja a napilapokból)
- szókétyák: *április, augusztus, december, február, január, július, június, május, március, november, október, szeptember*
- képkétyák az időjárás elemeiről: *csapadék, hőmérséklet, napsugárzás, szél*
- Évszakok-poszter: *nyár, ősz, tavasz, tél*

### 1. FELADAT

#### Hónapsoroló

– a hónapok nevének ismétlése, verstanulás a hónapokról

#### IDŐ

5 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, verbális emlékezet, a figyelem- és szókincs-aktivizálás képességének fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

bemutató, frontális

#### ESZKÖZÖK

szókétyák: *április, augusztus, december február, január, július, június, május, március, november, október, szeptember*

### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a szünetben, rossz sorrendben a táblára teszi a hónapok nevét. **Olvassátok el a szavakat! Rakjunk rendet a hónapok között!**

2. A tanár bemutatja Csanádi Imre: Hónap-soroló című versét:

**Új év, új év,  
új esztendő!**

**Hány csemetéd van?**

**Tíz meg kettő!**

### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók elolvassák a szavakat, megállapítják a helyes sorrendet. **Január, február, március, április, május, június, július, augusztus, szeptember, október, november, december.** Az egyik tanuló a megfelelő sorrendbe igazítja a szókétyákat.

2. A tanuló végighallgatják a verset.

Jégen járó január,  
 fagyot fújó február,  
 rügymozdító március,  
 április, füttyös, fiús,  
 május, május, virágdús,  
 kalászkonyító június,  
 kaszasuhintó július,  
 aranyat izzó augusztus,  
 szőlőszagú szeptember,  
 levélhullató október,  
 ködnevelő november,  
 deres, darás december.

A tanár még néhányszor elmondja a verset. Két részletben gyakoroltatja (I 10. sor, II 17. sor) Nem baj, ha nem tudják megtanulni a tanulók, mert később lesz még lehetőség a gyakorlásra.

A tanulók bekapcsolódnak a versmondásba, igyekeznek megtanulni a verset.

|                                      |  |
|--------------------------------------|--|
| <b>2. FELADAT</b>                    | <b>Évszakok</b><br>– szókincsbővítés: az évszakok neve, az évszakokhoz tartozó hónapok tudatosítása, a mettől meddig? grammatikai forma, valamint az óta névutó megismerése    |
| <b>IDŐ</b>                           | 5 perc   |
| <b>KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK</b> | beszédkészség, olvasási készség, szókincs-aktivizálási képesség, helyes ejtés fejlesztése  |
| <b>TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK</b> | szemléltetés, bemutatás, frontális   |
| <b>ESZKÖZÖK</b>                      | Évszakok-poszter: <i>nyár, ősz, tavasz, tél</i> , szóképek: <i>április, augusztus, december február, január, július, június, május, március, november, október, szeptember</i> |

#### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a táblára rögzíti az Évszakok-posztert, majd a képekre mutatva megnevezi a négy évszakot: **Itt tél van. Milyen évszak van itt?**  
**Itt tavasz van. Milyen évszak van itt?**

#### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1.  
**Tél van** – ismétlik a tanárt a tanulók.  
**Tavasz van.**

**Itt nyár van. Milyen évszak van?**

**Itt ősz van. Milyen évszak van?**

A tanár az évszakok nevét egymás mellé írja a táblára.

2. A tanár az asztalon lévő szókérdőkre mutat: **Melyik évszakhoz, melyik hónap tartozik?** A tanár segít a megakadó tanulóknak. A tanár a csoportosítás végén elolvasztja, majd a leírja az évszakokhoz tartozó hónapokat.

3. **Mettől meddig tart a tél? A tanár ismét felteszi a kérdést, majd válaszol rá: Decembertől februárig tart a tél. Mettől meddig?**

A tanár így tanítja meg a többi hónap időtartamát is.

4. **Mióta van tél?**  kérdezi a tanár, s rögtön választ is ad a kérdésre. **December óta van tél. Mióta?**

A tanár minden évszakra vonatkozóan így tanítja meg a névutó használatát.

**Nyár van.**

**Ősz van.**

2. A tanulók egyenként az évszakok neve alá rakják a kiválasztott hónap nevét. A tanulók a mappalapra írják a hónapok csoportosítását.

3. A tanulók nem tudnak válaszolni a tanár kérdésére.

**Decembertől februárig** – válaszolnak a tanulók.

4.

**December óta** – ismétlik meg a tanulók.

A legügyesebb tanulók a többi évszakra vonatkozóan már önállóan is tudják használni a névutós formát.

### 3. FELADAT

**Az időjárás**

– **szókincsbővítés: az időjárás definíciója, a csapadék, hőmérséklet, napsugárzás, szél fogalmak tudatosítása**

#### IDŐ

10 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, figyelem képessége, helyes ejtés fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, bemutatás, frontális

#### ESZKÖZÖK

képkártyák az időjárás elemeiről: *eső, hó, hőmérséklet, napsugárzás, szél*

### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a táblára rögzíti az időjárás elemeit bemutató képkártyákat, majd a képekre mutatva megkérdezi: **Mi ez? Csapadék. Mi ez?**

**Ez milyen csapadék?** A tanár a képekre mutatva felsorolja: **Eső, hó. Milyen csapadék van?**

### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1.

**Csapadék.**

A tanulók elmondják a képen látható csapadékfajtákat.

A tanár így tanítja meg a hőmérséklet (*hideg van, meleg van, hőség van*), napsugárzás (*bujkál a nap, tűz a nap, hűvös van, sült a nap, felhős az ég*), szél (*gyenge szél fúj, erős szél fúj, viharos szél fúj*) fogalmakat is.

A tanár a lexika megtanítása után definiálja az időjárást. **A csapadék, a hőmérséklet, a napsugárzás és a szél változása az időjárás. Mi az időjárás?**

A tanulók mindig megismétlik, majd füzetükbe írják az időjárás elemeivel kapcsolatos új kifejezéseket.

A tanulók megismétlik a tanár mondatát, majd leírják a definíciót a mappalapjukra.

#### 4. FELADAT

**Az évszakok időjárása**

– új lexika elsajátítása az évszakok időjárásához kapcsolódóan, grammatikai ismeretek bővítése: az évszakok időhatározói alakjai: **nyáron, ősszel, tavasszal, télen**

#### IDŐ

10 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, a hallott információ-alkalmazási, szókinccs-aktivizálási, kérdésfeltevési képesség fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, bemutatás, frontális

#### ESZKÖZÖK

képkártyák az időjárás elemeiről: eső, hó, hőmérséklet, napsugárzás, szél, Évszakok-poszter

#### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a táblára rakja az Évszakok-posztert és az időjárás elemeit ábrázoló képkártyákat. **Melyik évszakhoz raknád a kártyákat?**

**Milyen az időjárás nyáron? Milyen kártyákat raktál ide?**

A tanár folyamatosan javítja a tanulókat, az egyes tanulókat megjutalmazza.

**Milyen az időjárás ősszel? Milyen az időjárás tavasszal? Milyen az időjárás télen?**

A tanár a nyárhoz hasonlóan a tanulókkal mondatja el az évszakok időjárási jellemzőit.

2. A tanár játékosan ellenőrzi az új ismeretek megtanulását. **Gondoltam egy évszakra. Kérdezz az időjárására!** A tanulók kérdéseire *igen, nem* válaszokat ad.

#### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók kiválasztják az évszakokra leginkább jellemző kártyákat, és a megfelelő helyre teszik.

A tanulók a kártyák segítségével felsorolják az évszakok időjárási jellemzőit. Pl. **Nyáron tűz a nap. Kevés felhő van. Gyenge szél fúj. Nagyon meleg van. Gyakran hőség van.** A tanulók egymást kiegészítik, szükség szerint javítják.

A tanulók minden évszokról elmondják a jellemzőit.

2. A tanulók az időjárási jellemzők alapján próbálják meg kitalálni az évszakot. Pl. **Hőség van? Esik a hó? Viharos szél fúj?** Stb. Aki megfejtette az évszakot, gondolhat egy másikra.

## 5. FELADAT

### Időjárás-jelentés

– gyakorlás: tanult kifejezések, grammatikai formák használata az időjárás-jelentés készítése során, a körül névutó megismerése, használata

### IDŐ

15 perc

### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, a hallott információ-alkalmazási, szókinccs-aktivizálási képesség, helyes ejtés, kommunikációs képesség, mondatalkotói-, együttműködési képesség fejlesztése

### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, bemutatás, frontális és kiscsoportos

### ESZKÖZÖK

napilapból kivágott, és fénymásolt heti időjárás-jelentés valamennyi tanuló számára

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a legjobban olvasó tanulóval felolvastatja az *időjárás-jelentést*. A tanulók számára ismeretlen kifejezéseket megmagyarázza (pl. *maximum, minimum*).

2. A tanár a térkép és a szöveg megértéséről kérdésekkel tájékozódik. **Melyik nap lesz eső/hó? Hány fok lesz hétfő délután? Hány fok lesz kedd reggel? Milyen szél fúj kedden?** Stb. A tanár folyamatosan javítja a tanulók mondatait.

**Hány fok lesz hétfő délután?** – kérdezi újra a tanár.

**Úgy is mondhatjuk, hogy 13 °C körül lesz. Hány °C körül lesz?**

A tanár még annyiszor teszi fel a hőmérséklettel kapcsolatban a kérdést, amíg minden tanuló jó választ nem ad.

3. A tanár a négy évszak nevét papírra írja, összehajtja, majd négy csoportot alakít a tanulókból. Minden csoport húz egy papírt.

**Olvassátok el az évszak nevét! Írjátok az évszaknak megfelelően időjárás-jelentést három napról!** A tanár a csoportok között járva segít, ha szükséges.

A tanár a legjobban dolgozó csapatot kirakódarabokkal jutalmazza.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók jelzik, ha van számukra ismeretlen kifejezés a jelentésben.

2. A tanulók az újságkivágás segítségével válaszolnak a tanár kérdéseire. **Hétfőn esik az eső. 13-15 °C lesz hétfő délután. Kedden reggel 7-9 °C lesz. Kedden viharos szél fúj.**

**13-15 °C lesz.**

**13 °C körül lesz** – ismétlik a tanulók.

3. A tanulók az évszakoknak megfelelően, közösen készítik el három nap időjárás-jelentését. Az a csapat kezdheti a bemutatást, amelyik a leggyorsabban készült el. Az a csapat folytathatja, amelyik kitalálta, melyik évszakra van szó. A csapatok értékelik, javítják egymás munkáját.

## 2. ÓRA: ÖLTÖZKÖDJÜNK!

### Az óra célja:

- a téli és nyári ruhadarabok, alsó- és felsőruházat magyar nevének elsajátítása
- grammatikai ismeret rögzítése: birtokos szerkezetek használata
- önálló véleménynyilvánítói képesség fejlesztése magyar nyelven

### Szükséges eszközök, segédanyagok:

- Évszakok-poszter:
- a poszterről a *tél* és a *nyár* képe külön kinyomtatva – a tanár készíti el!
- képkártyák: *alsónadrág, bakancs, bikini, blúz, bugyi, cipő, csizma, dzseki, esőkabát, farmernadrág, fürdőnadrág, fürdőruha, garbó, hálóing, harisnyanadrág, ing, kabát, kalap, kardigán, kesztyű, magas sarkú cipő, mellény, nadrág, pizsama, póló, pulóver, rövidnadrág, ruha, sál, sapka, síszemüveg, sportcipő, szabadidő ruha, szalmakalap, szandál, szoknya, télikabát, zokni, két fiú és két lány képe* (lásd: 1. 2. évfolyam 2., 6. és 11. modul)
- szóképek: *bakancs, bikini, blúz, cipő, csizma, dzseki, esőkabát, farmernadrág, farmerszoknya, fürdőnadrág, fürdőruha, garbó, ing, kabát, kalap, kardigán, kesztyű, magas sarkú cipő, mellény, nadrág, póló, pulóver, rövidnadrág, ruha, sál, sapka, síszemüveg, sportcipő, szabadidő ruha, szalmakalap, szandál, szoknya, télikabát*

#### 1. FELADAT

#### Évszakok

– ismétlés – az évszakok nevének és az egyes évszakokra jellemző időjárási sajátosságok ismétlése

#### IDŐ

3 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

a szókincs aktivizálásának képessége, a figyelem fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

frontális

#### ESZKÖZÖK

Évszakok-poszter

#### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár egyenként felmutatja az évszakok képeit (javasolt előre külön-külön ki-nyomtatnia). Milyen évszak van most? Milyen idő van?

#### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók megnevezik az évszakot, majd néhány jellegzetességet mondanak az adott évszak időjárásáról.

#### A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

#### A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

jobb beszédértési képességgel és mondat-, szövegalkotói képességgel rendelkező csoport

## ESZKÖZÖK

### LEÍRÁS

Jobb beszédértési készséggel és mondat-, szövegalkotói képességgel rendelkező csoportban a tanár nem mutatja fel a képet, hanem néhány jellegzetességet mond az egyik évszak időjárásáról. Az a tanuló, aki kitalálja, melyik évszakra beszél a tanár, beszélhet a következő évszak időjárásáról. Mind a négy évszakot fel kell idézni.

## 2. FELADAT

**Télen nagyon hideg van, nyáron nagyon meleg van!**

– szókincsbővítés képek segítségével

### IDŐ

10 perc

### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

kérdésfeltevési, válaszadási képesség, verbális emlékezet fejlesztése

### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos

### ESZKÖZÖK

képkártyák: *bakancs, bikini, blúz, cipő, csizma, dzseki, esőkabát, farmernadrág, fürdőnadrág, fürdőruha, garbó, ing, kabát, kalap, kardigán, kesztyű, magas sarkú cipő, mellény, nadrág, póló, pulóver, rövidnadrág, ruha, sál, sapka, síszemüveg, sportcipő, szabadidő ruha, szalmakalap, szandál, szoknya, télikabát*

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár két részre osztja a táblát. Mindkettőre nagy négyzetet rajzol, majd az egyik fölé felteszi a tél, a másik fölé a nyár képét. Amíg rajzol, elmagyarázza, mit csinál. **Nyár van. Ez itt egy kirakat, rendezd be! Itt tél van. Itt is van egy kirakat, ezt is rendezd be!** Majd felszólít egy tanulót, válasszon az asztalra elhelyezett képkártyák közül egy olyan öltözetet, amit télen és egy olyan ruhát, amit nyári hordunk, és helyezze el azokat a megfelelő kirakatban. Közben pedig kérdezze meg az adott ruhadarab nevét.
2. A tanár válaszol a képnek megfelelően, majd felszólítja a tanulókat, hogy ismételjék meg az új szót. Pl. **Ez csizma, az bikini. Mondjátok ti is!**, majd újra rámutat a képekre: **Mi ez? Mi az?** felszólít egy jelentkezőt.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A kiválasztott tanuló választja egy téli és egy nyári ruhadarab képét, felteszi a téli vagy a nyári kirakatba, és kérdez: **Mi ez? Mi az?**
2. A tanulók is megismétlik: **Csizma. Bikini.** A tanulók jelentkeznek, a helyesen válaszoló tanuló választhatja ki a következő képet. Így haladnak sorban, amíg minden kép a helyére nem kerül.

### 3. FELADAT

Hogyan is kell leírni?

– szavak válogatása, másolás

#### IDŐ

15 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

írás-készség, kérdésfeltevés, válaszadás, mondatalkotói-, szóbeli véleménynyilvánítói-, szókinccs aktivizálási képesség fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

csoportos, majd teljes csoportos

#### ESZKÖZÖK

ruhadarabok képkártyái a táblán: lásd előző feladat, szókétyák: *bakancs, bikini, blúz, cipő, csizma, dzseki, esőkabát, farmernadrág, fürdőnadrág, fürdőruha, garbó, ing, kabát, kalap, kardigán, kesztyű, magas sarkú cipő, mellény, nadrág, póló, pulóver, rövidnadrág, ruha, sál, sapka, síszemüveg, sportcipő, szabadidő ruha, szalmakalap, szandál, szoknya, télikabát*

### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a téli kirakat alatt kettéosztja a táblát, az egyikre felírja: fiúk, a másikra felírja: lányok. Ugyanígy jár el a nyári kirakattal is. Ezután megkéri a tanulókat, hogy alkossanak négy csoportot, majd feladatot ad mindegyik csoportnak: **Ti vagytok a téli fiúcsopott. Válasszátok ki és tegyétek a táblára a téli fiúruhák szókétyáit! Ti vagytok a téli lánycsopott. Válasszátok ki és tegyétek a táblára a téli lányruhák szókétyáit! Ti vagytok a nyári lánycsopott. Válasszátok ki és tegyétek a táblára a nyári lányruhák szókétyáit! Ti vagytok a nyári fiúcsopott. Válasszátok ki és tegyétek a táblára a nyári fiúruhák szókétyáit!** A mindkét nemre jellemző ruhadarabokat középre helyezik. Közben a tanár nyelvi szokásokat igyekszik kialakítani. Pl. **Szerintem az jó. Szerintem az nem jó. Szerintem az lehet fiúruha is és lányruha is.** Biztatja a tanulókat is arra, hogy véleményt formáljanak.

2. Végül a tanár megkérdezi egy-két ruhadarabról a tanuló véleményét: **Szerintetek a csizma fiú ruhadarab? Szerintetek a bikini nyári ruhadarab? Szerintetek a sísapka nyári ruhadarab?**

3. Végül a tanár felszólítja a tanulókat, hogy másolják le a ruhadarabok nevét a tábláról a szótárfüzetükbe, és írják oda a szavak anyanyelvi megfelelőit is (ha nincs, akkor rajzoljanak!).

### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1.

A tanuló csoportokat alkotnak.

A tanuló kiválasztják a megfelelő szókétyákat. Abban az esetben, ha a ruhadarab lányké és fiúké is lehet, a tanár segít azt középre helyezni. A tanuló beleszóllhatnak a többi csoport munkájába is. Pl. **Szerintem az nem fiúé, hanem lányé. Szerintem az téli ruha, nem nyári.**

2. A tanuló önként alkothatnak véleményt: **Igen, szerintem a csizma lehet fiúé is és lányé is. Igen, szerintem a bikini nyári ruhadarab. Nem, szerintem a sísapka téli ruhadarab.**

3. A tanuló lemásolják a szavakat a szótárfüzetükbe, majd leírják a szavak anyanyelvi megfelelőit is (vagy lerajzolják az adott ruhadarabot).

**4. FELADAT**

**Mi hiányzik még?**  
– gyakorlás, szókincsbővítés

**IDŐ**

10 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,  
KÉPESSÉGEK**

szókincs aktivizálási-, szóbeli véleményalkotói képesség fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK**

csoportos, majd teljes csoportos

**ESZKÖZÖK**

képkártyák: *alsónadrág, bugyi, hálóing, harisnyanadrág, pizsama, zokni, két fiú és két lány képe* (lásd 1-2. évfolyam, 2. modul)

**TANÁRI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanár négy csoportba szervezi az osztályt, majd gyerekek képét osztja ki a csoportoknak. Bemutatja nekik a gyerekeket: **Ő Zsolti. Zsolti Svédországba megy a téli szünetben. Segítetek neki: mi legyen a bőröndjében?** A tanár erősen hangsúlyozza a mi legyen a bőröndjében kifejezést, amelynek használatát szeretné elérni a tanulóknál. **Ő Enikő. Görögországba megy a nyári szünetben. Segítetek neki: mi legyen a bőröndjében?** Ugyanígy kiosztja a többi képet is: **Nati Lengyelországba megy a téli szünetben, Tomi Olaszországba megy a nyári szünetben.**

2. Amikor a tanulók elkészültek, meghallgatják a megoldásokat. A tanár biztatja a tanulókat, hogy mondjanak véleményt, esetleg egészítsék ki a ruhatárakat.

3. Végül a tanár megkérdezi: **Mi hiányzik?** Felteszi az alsóruhák képét, közben megnevezi azokat: **Ez a zokni. Ez a harisnyanadrág.** Ugyanígy: *bugyi, alsónadrág, hálóing, pizsama*. Felszólítja a csoportokat, válasszanak ezek közül is, nevezzék meg, majd írják hozzá a listájukhoz.

**TANULÓI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanulók csoportokat alkotnak.

Közösen megbeszélik, majd egy listára leírják, mi legyen az adott gyerek bőröndjében.

2. A tanulók elmondják, ki mit javasolt a bőröndbe tenni. Egymás megoldásáról is mondhatnak véleményt. Pl. **Legyen a bőröndben sál!** Stb.

3. A tanulók megismétlik az új szavakat.

A csoportok jelentkeznek, választanak az alsóruhák közül, megnevezik azokat, majd hozzáírják a listájukhoz.

**5. FELADAT**

**Kire gondolok?**  
– gyakorlás – a szókincs rögzítése, a tárgyragos alak használata

**IDŐ**

6 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,  
KÉPESSÉGEK**

megfigyelési, szókincs aktivizálási, kérdésfeltevési és válaszadási képesség fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK  
ESZKÖZÖK**

láncba szerveződő

–

**TANÁRI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanár ismerteti a játékot. **Gondolok valakire. Elmondom, mit visel. Találjátok ki, kire gondoltam!**

2. A tanár úgy választja ki a tanulót, hogy a leírás először több tanuló ruházatának is megfeleljen. Pl. **Kék pólót visel, farmernadrágot, fekete sportcipőt.** Stb. Ha a tanulók túlságosan egysíkúan írják le társaik ruházatát, a tanár kérdésekkel segíthet a tanulónak, hogy pontosabban írja le a társa ruházatát. Pl. **Van valami a pólóján?**

**TANULÓI TEVÉKENYSÉG**

2. A tanulók találgatnak, kire gondolt a tanár. Aki először kitalálja, folytathatja a játékot. Gondol valakire, leírja, milyen ruhákat visel. Aki kitalálja, kire gondolt, folytathatja a játékot.

**A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI**

**A DIFFERENCIÁLÁS  
SZEMPONTJA  
ESZKÖZÖK  
LEÍRÁS**

önálló mondataalkotásban, beszédértésben kevésbé jártas csoport

–

Ha a csoport beszédértése kevésbé jó, a tanár nem láncfeladatot indít el, hanem párban dolgoztatja a tanulókat. A feladatuk saját öltözközüik leírása, a párjuk kérdésére. Pl. **Mi van ma rajtad? – Ma fehér póló, lila nadrág, csíkos pulóver van rajtam.** Stb.

**6. FELADAT**

**A családom ruhatára  
– házi feladat – album készítése**

**IDŐ**

1 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,  
KÉPESSÉGEK**

szókincs aktivizálási-, mondat- és szövegalkotói-, emberábrázolási képesség fejlesztése, képzelet fejlesztése a gondolati terv készítése segítségével

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK**

frontális

**ESZKÖZÖK**

mappa, dosszié vagy vékony füzet

### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár ismerteti a házi feladatot. **Készítetek egy albumot a családokról! Rajzoljátok le a családtagjaitokat, és írjátok le, mi a kedvenc ruhájuk! A következő órán bemutathatjátok a családtagjaitok ruhatárát!**

### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók házi feladatként elkészítik családtagjaikról a leírásokat, majd azokat egy mappába vagy dossziéba rendezik. (Dolgozhatnak egy vékony sima füzetbe is.) Felkészülnek az ismertetésre.

### A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

#### A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

önálló mondat- és szövegalkotásban kevésbé jártas, gyengébb emberábrázolási képességekkel rendelkező csoport

#### ESZKÖZÖK

2.6. feladatlap

#### LEÍRÁS

A gyengébb képességekkel rendelkező csoportban a tanár a 2.6. feladatlapot jelöli ki házi feladatnak. Ebben az esetben a házi feladat az olvasási készséget, az ábraolvasási és a szókincs aktivizálási képességet, valamint a verbális memóriát fejleszti. Házi feladatként mindkét feladatot el kell végezni a 2.6. feladatlapról.

### 3. ÓRA: MUTASD A RUHÁD, MEGMONDOM, KI VAGY!

#### Az óra célja:

- az öltözködéssel kapcsolatos szókinccs rögzítése
- grammatikai ismeret bővítése: miénk, tiétek, övék; többes számú birtokos személyjelek
- képességfejlesztés gondolati terv készítésével
- érzékenység és tolerancia kialakítása más kultúrák iránt

#### Szükséges eszközök, segédanyagok:

- házi feladatként elkészített 2.6. feladatlap/album
- mappalapok
- cédulák: *Fiú téli ruhában, Lány téli ruhában, Fiú nyári ruhában, Lány nyári ruhában* – a tanár készíti el!
- öltözék-kiegészítő tárgyak dobozban: *aktatáska, fülbevaló, gyűrű, hajcsat, karkötő, karóra, napszemüveg, női táska, nyakkendő, nyaklánc, öv, szemüveg, zsebkendő*
- *tiniknek szóló divatlapok*
- képkártyák: *alsónadrág, bakancs, bikini, blúz, bugyi, cipő, csizma, dzseki, esőkabát, farmernadrág, farmerszoknya, fürdőnadrág, fürdőruha, garbó, hálóing, harisnyanadrág, ing, kabát, kalap, kardigán, kesztyű, magas sarkú cipő, mellény, nadrág, népviseletek: magyar, német, orosz, skót; pizsama, póló, pulóver, rövidnadrág, ruha, sál, sapka, síszemüveg, sportcipő, szabadidő ruha, szalmakalap, szandál, szoknya, télkabát, zokni; az alsóruhából (alsónadrág, bugyi, hálóing, harisnyanadrág, pizsama, zokni) két garnitúra kell a második példányt a tanár másolja az eredeti képkártyáról!*
- szókártyák: *aktatáska, fülbevaló, gyűrű, hajcsat, karkötő, karóra, napszemüveg, női táska, nyakkendő, nyaklánc, öv, szemüveg, zsebkendő*
- 3.3.A feladatlap

#### 1. FELADAT

**Az én családom ruhatára  
– házi feladat ellenőrzése, ráhangolás**

#### IDŐ

4 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

szókinccs aktivizálási, szóbeli mondat- és szövegalkotói képesség fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

egyéni a teljes csoport előtt

#### ESZKÖZÖK

házi feladatként készített albumok

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár megkérdezi, ki szeretné bemutatni a családja ruhatárát. A tanár szükség esetén kérdez a képekkel kapcsolatban, és mindenkit megdicsér. Nem kell mindenkinek bemutatnia az albumát; a későbbi órákon is folytathatják a bemutatást.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. Az önként jelentkezők bemutatják az osztálynak a rajzaikat a családjukról, és elmondják, milyen ruhában ábrázolták a családtagjaikat.

## A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

### A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

ha a csoport a 2.6. feladatlapot kapta házi feladatul

### ESZKÖZÖK

házi feladatként elkészített 2.6. feladatlap

### LEÍRÁS

A tanár kérdésekkel ellenőrzi a 2.6. feladatlap a) részének megoldását, majd önként jelentkezőket szólít fel a b) feladatban írt válaszaik felolvasására. Minden logikailag helyes választ elfogad, közben kérdezi az osztály véleményét is az adott tanuló megoldásáról. Óra végén összegyűjti, és óra után kijavítja minden tanuló 2.6. feladatlapját.

### 2. FELADAT

**Miénk, tiétek, kié?**

– **gyakorlás, grammatikai ismeret bővítése: miénk, tiétek, övék**

### IDŐ

14 perc

### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

szókincs aktivizálási, válaszadási képesség fejlesztése, képességfejlesztés gondolati terv készítésével

### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

csoportos, teljes csoportos

### ESZKÖZÖK

képkártyák: *alsónadrág, bakancs, bikini, blúz, bugyi, cipő, csizma, dzseki, esőkabát, farmernadrág, fürdőnadrág, fürdőruha, garbó, hálóing, harisnyanadrág, ing, kabát, kalap, kardigán, kesztyű, magas sarkú cipő, mellény, nadrág, pizsama, póló, pulóver, rövidnadrág, ruha, sál, sapka, síszemüveg, sportcipő, szabadidő ruha, szalmakalap, szandál, szoknya, télikabát, zokni, cédulák: *Fiú téli ruhában, Lány téli ruhában, Fiú nyári ruhában, Lány nyári ruhában**

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár csoportokba szervezi a tanulókat, és berendezti velük a termet úgy, hogy elkülönülten tudjanak dolgozni. A terem ilyen elrendezését és a csoportokat egész órán megtartják.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók csoportokat alkotnak, összetolják a padokat, hogy elkülönüljenek a többi csoporttól, de a közös munkában is részt tudjanak venni. A tanulók megismétlik:

Ezután kiosztja minden csoportnak a papírlapokat, rajta a felöltöztetendő személy leírásával. **Ő a ti emberetek. Kié? Mondjátok: A miénk. Olvassátok el, aztán gondoljátok végig, milyen ruhadarabokat kértek!**

2. Ezután a tanár egyesével felmutatja a ruhadarabok képét. Kié? – de nem nevezi meg a ruhadarabot.

Az alsóruhából két garnitúra kell; a második példányt a tanár másolja az eredeti képkártyáról!

Így haladnak tovább, amíg minden csoportnak elég ruhadarabja lesz.

3. Végül a tanár felszólítja a tanulókat, hogy tegyék fel a ruhadarabok képét a táblára, olyan sorrendben, ahogyan azt fel kell venni.

4. Amikor egy csoport elkészül, a tanár a többi csoporthoz fordul: **Milyen öltözéke van a csapat emberének?**

5. Végül a tanár felhívja a figyelmet a réteges öltözködésre. A téli ruhákat választó csoportra mutat: **Télen nagyon hideg van. Milyen ruhát viselhet még az ő emberük?** Mindkét nembeli ruhadarabokra kérdez a tanár. Ugyanígy kiegészítik a nyári öltözéket is.

**A miénk.**

A tanulók elolvassák, kit kell felöltöztetniük, majd közösen megbeszélik, és a füzetbe is leírják, milyen ruhadarabokat kérnek.

2. Az a csoport, amelyiknek szüksége van az adott darabra, jelentkezik. Pl. **A télika-bát a miénk!**

A csoport minden tagjának részt kell vennie a feladatban, végül mindenkinél legyen képkártya!

3. A szólított csoport tagjai kimennek a táblához, és sorrendben egymás mellé helyezik a ruhadarabokat. A csoport tagjai egyesével teszik fel a képeket, közben mindannyian mondatokat alkotnak: **A mi emberünknek van bugyija, pólója, szoknyája, papucs, szalmakalapja.** Stb.

4. Az egyik csoport egy tagja a táblánál álló csoporthoz fordul: **A tiéteknek nyári öltözéke van.** Így haladnak tovább minden csoporttal.

5.

A tanulók a többi csoportból ötleteket adnak a réteges öltözködéshez. **Az övök viselhet még garbót.** Az ötletet adó tanulók kiválasztják a megfelelő képkártyákat, és beillesztik a sorba a megfelelő helyekre.

### 3.A FELADAT

**Mit viselünk még? – Kiegészítők**  
– szókincsbővítés, grammatikai formák gyakorlása

#### IDŐ

10 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, szelektív hallásértés képességének fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos

#### ESZKÖZÖK

öltözék-kiegészítő tárgyak dobozban: *aktatáska, fülbevaló, gyűrű, hajcsat, karkötő, karóra, napszemüveg, női táska, nyakkendő, nyaklánc, öv, szemüveg, zsebkendő, 3.3.A feladatlap*

### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár az óra előtt női és férfi kiegészítőket (*aktatáska, női táska, fülbevaló, gyűrű, karóra, napszemüveg, nyakkendő*) gyűjt egy dobozba. A tanteremben a dobozt leteszi az asztalra, majd körbejár a teremben. Mindenkitől tárgyakat kér: gyűrűt, csatot, karkötőt, nyakláncot, övet, szemüveget, karórát, egy csomag zsebkendőt – ami csak van a tanulóknál. Odamegy a tanulókhöz, rámutat az adott tárgyakra: **Ez csat. Mondjátok ti is! ... Kérem szépen a csatot!**
2. A tanár visszatér az asztalhoz. Felemel egyet az összegyűjtött tárgyak közül: **Mi ez? Kié?** Végül a tanár felmutatja a maradék tárgyakat is, amilyeneket nem tudott a tanulóktól összegyűjteni: **Ez női táska. Mondjátok ti is! Ez az enyém. Ez aktatáska. Ez XY tanár úré.** Stb.
3. Ezután a tanár felszólítja a tanulókat a 3.3.A feladatlap megoldására. Amikor mindenki elkészül, megbeszélnek a tanulóknak a megoldásait. A tanár belátása szerint jutalmazhatja a tanulókat kirakódarabokkal.

### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók megismétlik az új szavakat, majd átadják a kért tárgyakat.
2. Az a tanuló, akié az adott tárgy, jelentkezik: Nyaklánc. Az enyém. A tanulók megismétlik az új szavakat.
3. A tanulók megoldják a 3.3.A feladatlapot, majd a tanár kérdésére jelentkeznek, és felolvassák, milyen kiegészítőket írtak az egyes képekhez.

#### 3.B FELADAT

#### Mit viselnek még az emberek?

– szókincsbővítés – lassúbb, több tanári segítséget igénylő, kevésbé önálló csoport számára

#### IDŐ

10 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, olvasási és íráskészség, válaszadás, figyelem képessége, verbális emlékezet fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos, egyéni

#### ESZKÖZÖK

szókártyák: *aktatáska, fülbevaló, gyűrű, hajcsat, karkötő, karóra, napszemüveg, női táska, nyakkendő, nyaklánc, öv, szemüveg, zsebkendő*;  
3.3.A feladatlap

### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár kiosztja a 3.3.A feladatlapot, majd felszólítja a tanulókat, hogy kérdezzék őt, milyen tárgyak vannak a képeken.

### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók megnézik a feladatlap képeit, majd sorban kérdeznak rájuk: **Mi ez?**

2. A tanár megnevezi a tárgyat: **Aktatáska. Mondjátok ti is!** Közben a tanár a megfelelő szókártyát elhelyezi a táblán. Ugyanígy haladnak a 3.3.A feladatlap minden képével. A tanár minden szókártyát elhelyez a táblán.
3. Végül a tanár felszólítja a tanulókat, hogy egészítsék ki a 3.3.A feladatlap b) feladatának rajzait, majd a megfelelő helyekre írják oda a kiegészítő tárgyak nevét.
4. Végül közösen ellenőrzik a megoldásokat. A tanár belátása szerint jutalmazhatja a tanulókat kirakódarabokkal.

2. A tanulók megismétlik az új szót: **Aktatáska.**
3. A tanulók eltervezik a tárgyak elhelyezését, kiegészítik a rajzokat, majd lemásolják a szavakat a tábláról a megfelelő helyekre.
4. A tanulók jelentkeznek, és felolvassák, milyen kiegészítőket írtak a férfi és a női alakhoz. Közben javítják a saját megoldásaikat.

#### 4. FELADAT

**Mit viselnek a nemzetek?**

– **gyakorlás, kulturális ismeret közvetítése**

#### IDŐ

8 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

megfigyelés, szelektív hallásértés, kérdésfeltevés, mondatalkotói képesség fejlesztése, érzékenység és tolerancia kialakítása más kultúrák iránt

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos, csoportos

#### ESZKÖZÖK

képkártyák: *magyar, bajor, orosz, skót népviselet, mappalapok*

#### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár bemutatja a magyar kalocsai népviseletet. **Ez a magyar népviselet. Nézzétek meg, és mondjátok el, mit láttok!**
2. Amikor a tanulók nyelvi tudásuknak megfelelően leírták a népviselet jellemzőit, a tanár – belátása és a csoport képességei szerint – néhány jellegzetes szót tanít meg: **Ez a főkötő. Mondjátok ti is! Ez a kötény. Ez a gatya. Ez a hímzés.**
3. Ezután kiosztja a csoportoknak a népviseletek képkártyáit és a mappalapokat, amelyekre írhatnak. **Nézzétek meg a képeket, írjatok róla néhány mondatot, majd mutassátok be a többieknek is, milyen az a népviselet, ami a képeteken van!**
4. Végül megkéri a csoportokat, mutassák be a képükön látható népviselet jellemzőit. Amikor végeznek, figyelmezteti a tanulókat, hogy a lapokat tegyék bele a mappájukba.

#### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók megfigyelik a képet, és akinek valamilyen észrevétele van, jelentkezik: **A lánynak sok szoknyája van. A fiúnak fekete mellénye van. A lány szoknyáján sok virág van.**
2. A tanulók megismétlik az új szavakat: **Főkötő. Kötény. Gatya. Stb.**
3. A tanulók megnézik a képeket. A zászló alapján azonosítják a nemzetiséget. Megtanácsolják, milyen az adott öltözék, néhány szót leírnak erről a mappalapokra.
4. A tanulók egymás után mondhatnak mondatokat a képről. Minden csoport sorra kerül. Végül a mappájukba teszik a felhasznált lapokat.

**5.A FELADAT****És ti mit viseltek?**

– szókincs és grammatikai ismeret bővítése: többes számú birtokos személyjelek; interkulturális ismeretek közvetítése

**IDŐ**

7 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,  
KÉPESSÉGEK**

kérdésfeltevési-, válaszadási-, mondatalkotói képesség fejlesztése, képességfejlesztés gondolati terv készítésével

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK**

csoportos, teljes csoportos

**ESZKÖZÖK**

tiniknek szóló divatlapok

**TANÁRI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanár minden csoportnak ad egy-két divatlapot. **Képzeljétek el, hogy egyenruhát kell viselnetek. Milyen ruhát szeretnétek mindannyian viselni? Válasszátok ki azt az öltözetet, amelyik a legjobban tetszik nektek. Írjátok le, milyen a ruha!**

Amíg a tanulók dolgoznak, a tanár három kört rajzol a táblára, és beleírja a többes számú birtokos személyjeleket: *a mi ...nk, ...unk, ...ünk; a ti ...tok, ...tek, ...tök, ...otok, ...etek, ...ötök; az ő ...uk, ...ük, ...juk, ...jük.*

2. Amikor minden csoport írt már öt-hat mondatot, a tanár kihívja az első csoportot: **Milyen a ruhátok?** A táblán mutatja a birtokos személyjeles forma létrehozását: hangsúlyozza, hogy a szóvégi a-ból á lett, majd ehhez kell illeszteni a személyjelet. Ezután segíti a tanulókat is a birtokos személyjeles alakok létrehozásában. Minden esetben hangsúlyozza (különböző hangrendű és alakváltozatú szavak szembeállításával, többszöri kiejtésével), hogy a hangrendtől és a szóvégi magán- vagy mássalhangzótól függően kell a megfelelő toldalékot kiválasztani. Engedi a tanulókat próbálkozni, hogy ők maguk fedezhessék fel a szabályt, közben finoman tereli őket a jó megoldás felé. Amikor a csoportok bemutatták a választott ruhát, a tanár felhívja a figyelmet az új szavakra.

**TANULÓI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanulók közösen kiválasztanak egy képet. Megbeszélik, hogy hogyan fogják bemutatni a ruhadarabokat. A felmerülő kérdésekkel a tanárhoz fordulnak. Pl. **Tanárnő/ Tanár úr, kérem, milyen színű ez a blúz? Hogy hívják ezt a ruhadarabot?** Stb.

2. A kérdezett csoport felmutatja a kiválasztott képet, majd mindannyian mondanak egy-egy mondatot. Használják az esetleges új szavakat is: **A blúzunk fehér és fodros.** Stb. Közben igyekeznek megérteni a szabályt, és megpróbálják létrehozni a megfelelő toldalékkal ellátott szóalakot.

**5.B FELADAT****És ti mit viseltek?**

– szókincs és grammatikai ismeret bővítése: többes számú birtokos személyjelek, interkulturális ismeretek közvetítése gondolati terv készítésében, mondatalkotásban, önálló munkában jártasabb csoport számára

**IDŐ**

7 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,  
KÉPESSÉGEK**

kérdésfeltevési-, válaszadási-, mondatalkotói képesség fejlesztése, képességfejlesztés gondolati terv készítésével

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK**

csoportos, teljes csoportos

**ESZKÖZÖK**

–

**TANÁRI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanár elmondja a feladatot. **Szerintetek ma milyen ruhát viselnek a fiatalok? Milyen ruha a divatos? Képzeljétek el, milyen ruhákat szeretnétek viselni, rajzoljátok le, majd írjátok le a füzetetekbe, milyen a divatos ruha!**

2. Amíg a tanulók dolgoznak, a tanár három kört rajzol a táblára, és beleírja a többes számú birtokos személyjeleket: *a mi ...nk, ...unk, ...ünk; a ti ...tok, ...tek, ...tök, ...otok, ...etek, ...ötök; az ő ...uk, ...ük, ...juk, ...jük*. Amikor a csoportok végeznek a felkészüléssel, a tanár kihív egy csoportot, mutassák be a rajzukat. Felszólítja a többi tanulót, kérdezzék a csoportot. Példaként a tanár kérdez először: **Nektek van pólótok? Milyen pólótok van?** Közben ujjával mutatja a táblán, hogyan képezte a szóalakot. Ezután már a többi csoport tagjai kérdeznek tovább. Közben a tanár végig mutatja a táblán, hogyan jönnek létre a szóalakok. Az 5.A feladathoz hasonlóan vezeti rá a tanulókat a szabály felismerésére és megértésére. Ha a tanulók különleges ruhadarabokat rajzoltak, a tanár segít azok leírásában, új szavakat is megtanít a helyzettől függően.

**TANULÓI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanulók csoportban dolgoznak. Eltervezik és lerajzolják a divatosnak ítélt ruhákat. A megfelelő szavakat, kifejezéseket leírják a füzetbe.

2.

A kérdezett csoport válaszol a kérdésekre. Megpróbálják felismerni és megérteni a birtokos személyjeles szóalakok létrehozásának szabályait (szükség esetén a tanár segít a megfelelő szóalak létrehozásában): **Igen, van pólónk. A pólónk fekete és fehér csíkos.** A csoport tagjai válaszolnak az öltözéssel kapcsolatos kérdésekre, majd átadják a helyüket a következő csoportnak.

**6. FELADAT****Mutasd meg, ki vagy!**

– házi feladat

**IDŐ**

1 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,  
KÉPESSÉGEK**

mondat- és szövegalkotói, szókincs aktivizálási képesség fejlesztése, kulturális ismeretek tudatosítása

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK**

egyéni

**ESZKÖZÖK**

–

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár ismerteti a házi feladatot: **Írjátok le, milyen a ti nemzetetek népviselete! Készítsetek rajzot, vagy hozzatok képet! Ha van ilyen ruhátok, a következő órára vegyétek fel, vagy hozzátok el!**

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók otthon felkészülnek nemzetük népviseletének bemutatására.

## 4. ÓRA: RUHÁK, KOROK, DIVATOK

### Az óra célja:

- az öltözködéssel kapcsolatos szókinccs rögzítése az alkalmazás során
- grammatikai ismeret aktivizálása
- interkulturális ismeretek bővítése, érzékenység és tolerancia erősítése más kultúrák iránt
- pragmatikai kompetencia fejlesztése, képességfejlesztés az együttműködési elv alkalmazása terén

### Szükséges eszközök, segédanyagok:

- anyagdarabok minden csoportnak és a tanárnak: bársony, bőr, csipke, farmer, műszálás, pamut, selyem, szövet
- Régi korok divatja-poszter
- népviseleti ruhák, rajzok, képek – a tanulók gyűjtése!

### 1. FELADAT

**Mutasd meg, ki vagy!**

– házi feladat ellenőrzése – ráhangolás, interkulturális ismeretek közvetítése, érzékenység és tolerancia erősítése más kultúrák iránt

### IDŐ

10 perc

### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

mondat- és szövegalkotói, véleményalkotói képesség, kérdésfeltevés és válaszadás képességének fejlesztése

### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos

### ESZKÖZÖK

népviseleti ruhák, rajzok, képek – a tanulók gyűjtése!

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár örömmel fogadja a népviseletbe öltözött tanulókat. A házi feladat ellenőrzését velük kezdi.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók előkészítik a házi feladatukat: felveszik vagy előveszik a népviseleti ruhákat, illetve előkészítik a rajzokat, képeket.

2. A tanár kérdésekkel segíti a tanulókat népviseletük bemutatásában. Többször tesz dicsérő megjegyzéseket. Pl. **Nagyon szép. Ez nagyon tetszik.** Stb. Erre buzdítja a többi tanulót is. A tanár minden vállalkozót jutalmazhat kirakódarabokkal.

2. A tanulók sorban beszélnek saját népviseletükről. A többi tanuló is részt vesz a bemutatásban, kérdéseket tesznek fel a ruhadarabokkal kapcsolatban. A tanár példája alapján tetszést is nyilváníthatnak.

## 2. FELADAT

Miből készült?

– ismerkedés az anyagokkal

### IDŐ

10 perc

### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

szelektív hallásértés, verbális emlékezet, tapasztalati megismerés (tapintás) képességének fejlesztése

### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos, csoportos

### ESZKÖZÖK

anyagdarabok minden csoportnak és a tanárnak: bársony, bőr, csipke, farmer, műszálás, pamut, selyem, szövet

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár kis anyagdarabokat visz be az órára. Megkéri a tanulókat, hogy alkossanak csoportokat (4-6 csoportot), és minden csoportnak kioszt egy-egy csomag anyagdarabot.

2. Egyesével felmutatja az anyagdarabokat, majd felszólítja a tanulókat, hogy keressék meg ugyanazt az anyagot a saját csomagjukban, és vizsgálják meg, milyen. A bemutatás közben le is írja az anyagok tulajdonságait. **Ez a selyem. Mondjátok ti is! Vékony és hideg.** Ugyanígy tanítja meg a többi anyagnevet is: pamut: puha és rugalmas; műszálás: vékony és kemény; farmer: kemény és vastag; szövet: puha és vastag; bársony: vastag és bordás; csipke: vékony és átlátszó, bőr: puha és természetes.

3. Ezután a tanár anyagnevet mond, és felszólítja a tanulókat, hogy mutassák fel a megfelelő darabot.

4. Végül a tanár leír egy anyagfípust: **Puha és rugalmas. Milyen anyag ez?**

A tanár kihív egy tanulót a válaszoló csoportból, hogy keresse meg a megfelelő szókártyát, és tegye a táblára. Amikor minden anyag neve a táblán van, felszólítja a tanulókat, hogy másolják le a szavakat a tábláról a szótárfüzetükbe, és írják mellé azok anyanyelvi megfelelőit. Ha nem tudják, házi feladatként meg kell keresniük egy kétnyelvű szótárban.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók csoportokat alkotnak.

2. A tanulók kikeresik a csomagjukból az anyagot, amit a tanár felmutat, és megvizsgálják.

A tanulók megismétlik a szót: **Selyem.**

A tanulók minden új anyag nevét megismétlik, és alaposan megvizsgálják az anyag minőségét; próbálják megérteni, mit jelent a leírás, amit a tanár ad az egyes anyagokról.

3. A tanulók felmutatják a megnevezett anyagot.

4. Az a csoport, amelyik kitalálta, jelentkezik, és megmondja: Pamut!

A csoportból egy tanuló kimegy, megkeresi a megfelelő szókártyát, felteszi a táblára. Végül az anyagneveket minden tanuló lemásolja a szótárfüzetébe az anyanyelvi megfelelőikkel együtt.

## A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

### A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

jobb beszédértési készséggel, figyelem képességével, a szavak memorizálásának jobb képességével rendelkező csoportban, ha a tanulók közül legalább egy népviseletbe öltözött, vagy ruhákat hozott

### ESZKÖZÖK

anyagdarabok minden csoportnak és a tanárnak: bársony, bőr, csipke, farmer, műszálás, pamut, selyem, szövet

### LEÍRÁS

A jobb képességű csoportban a tanár már az 1. feladat folyamán megkezdheti az anyagnevek tanítását oly módon, hogy megnevezi a tanulók népviseleti ruháinak anyagát. Felszólítja a tanulókat, hogy tapintsák meg az anyagokat, majd visszakérdezéssel rögzíti az új szavak elsajátítását. Így a 2. feladat során már csak azokat az anyagokat mutatja be, amelyek nem voltak a népviseleti ruhák között. A továbbiakban a 2. feladat szerint halad. Ebben az esetben a két feladat együttes ideje 20 perc.

### 3. FELADAT

#### Régi korok divatja

– ruhadarabok, kiegészítők, anyagnevek ismételése, az elsajátított szókincs alkalmazása – beszélgetés

### IDŐ

10 perc

### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

kérdésfeltevési, válaszadási, mondat- és szövegalkotói, szókincs-aktivizálási, spontán nyelvhasználati képesség fejlesztése, képességfejlesztés az együttműködési elv alkalmazása terén

### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

csoportos, teljes csoportos

### ESZKÖZÖK

Régi korok divatja-poszter

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár felmutatja a posztert. **Nézzétek meg, milyen ruhákat viseltek az emberek régen! Hogyan változott meg a divat? Gondolkodjatok, miből készültek ezek a ruhák?**

2. Rövid felkészülés után a tanár beszélgetést kezdeményez; megkérdezi, melyik csoportnak mi a véleménye az első képről. Lehetőleg minden tanulót be kell vonni a beszélgetésbe, meg kell hallgatni a véleményüket. Szükség esetén a tanár hívja fel a figyelmet az udvariassági szabályokra a beszélgetés során.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók továbbra is csoportban dolgoznak. Megnézik a képet, majd megtanácsolózzák, milyen különbségeket találnak, és milyen anyagból készülhettek a ruhák.

**2. A csoportok együtt mondják el a véleményüket a divat és az anyagok változásáról. Beszélgetés legyen, nem kell csoportról csoportra haladni. A tanulók sorban, mindegyik képről beszélhetnek, véleményt nyilváníthatnak, de be kell tartaniuk az udvariassági szabályokat.**

## A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

### A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

olyan csoportban, ahol a tanulók spontán nyelvhasználati képessége gyengébb

### ESZKÖZÖK

Régi korok divatja-poszter

### LEÍRÁS

Gyengébb képességű, kevésbé önálló és kevésbé aktív csoport esetében a tanár lépcsőről lépésre halad a poszter képeivel. Kérdéseket tesz fel, úgy segíti a tanulókat a megfigyelésben, a vélemény megformálásában. Pl. **Miből készülhetett ez a ruha? Milyen ruhadarabokat visel ez a nő? Milyen a cipője? Milyen a szoknyája? Kinek a szoknyája hosszabb?** Stb.

### 4. FELADAT

**Milyen színű?**

– a színek gyakorlása, új színnevezések megismerése: *arany; bordó, ezüst, kékeslila, kékeszöld, sárgászöld, szürke, zöldesszürke, a sötét- és világos- előtag használata a színekhez, színek csoportosítása: hideg és meleg színek*

### IDŐ

10 perc

### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, figyelem- és szókincs-aktivizálás képessége, helyes ejtés fejlesztése

### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, bemutatás, frontális és csoportmunka

### ESZKÖZÖK

anyagdarabok minden csoportnak: bársony, bőr, csipke, farmer, műszálás, pamut, selyem, szövet, a tanulók által gyűjtött népviseleti ruhák, rajzok, képek

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár az anyagdarabokra mutat és kérdez: **Milyen színű a bársony? Milyen színű a bőr?** Minden anyagdarab színére rákérdez.

Az anyagdarabok után a népviseleti ruhák, rajzok, képek színeit beszéljük meg. Az ismeretlen színeket a tanár megnevezi. Pl. **Ez bordó színű. Ez sárgászöld színű.**

2. A színek megnevezése után újra kérdez a tanár. **Milyen kék ez?**

**Ez világoskék. Milyen?** A tanár most egy sötétkék színre mutatva kérdez: **Ez milyen kék? Sötétkék. Milyen?**

A tanár más színekkel kapcsolatban is használtatja a *világos-* és *sötét-* előtagot. Addig gyakorolják, amíg minden tanuló hibátlanul nem használja.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók felidézik a korábban tanult színeket, és válaszolnak. **A bársony kék. A bőr fekete.** Stb.

A tanulók az ismeretlen színek nevét megismétlik, szótárfüzetükbe leírják.

2. A tanulók nem értik a kérdést.

**Világoskék.  
Sötétkék.**

3. A tanár arra kéri a csoportokat, hogy válogassák szét az anyagdarabokat: **Rakd egy csoportba azokat a színeket, amelyekről a tél jut az eszedbe! A másik csoportba tedd azokat, amelyekről a nyár jut az eszedbe!** A tanár értékeli a csoportok munkáját, majd közösen megállapítják: **Azok a színek, amelyek a napra, a tűzre emlékeztetnek, a meleg színek. Ilyen a vörös, narancssárga, sárga, lilásvörös, sárgászöld stb. Azok a színek, amelyek olyanok, mint a víz, a jég, a téltre emlékeztetnek, a hideg színek. Ilyen a kék, zöld, kékeszöld, kékeslila stb.**

3. A tanulók érzéseik alapján válogatják szét a színeket, majd minden csoport elmondja választását.

A tanulók leírják a mappalapra a színek csoportosítását.

#### 5. FELADAT

Az meg milyen szín?

– szókincsfejlesztés: a magyar nyelvben a színekkel kapcsolatban használt állandósult szókapcsolatok megismertetése a tanulókkal

#### IDŐ

5 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, globális hallásértés, helyes ejtés fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

bemutató, frontális

#### ESZKÖZÖK

népviselési ruhák, rajzok, képek – a tanulók gyűjtése

#### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár arra kéri a tanulókat, hogy mutassák meg a ruhákon a következő színeket: *almazöld, éjfelete, fűzöld, hófehér, indigókék, méregzöld, mustársárga, napsárga, püspöklila és téglavörös színeket.* Azokat a színeket, amelyeket a tanulók nem ismernek, a tanár megmutatja, és megmagyarázza az elnevezésüket.

2. **A ti anyanyelvetekben vannak-e hasonló módon elnevezett színek? Melyek azok? Próbáljátok elmagyarázni nekünk!**

#### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók csak néhány esetben tudják megmutatni a kért színt. Pl. **Ez a hófehér. Ez a napsárga. Ez az éjfelete.** A többi szín nevét megisméltlik a tanár után, majd leírják a füzetükbe.

2. A tanulók megpróbálják elmagyarázni a saját anyanyelvükben használt színekkel kapcsolatos frazeológiát.

## 6. ÓRA: A FÖLD ÉGHAJLATI ÖVEI

### Az óra célja:

- szókincsfejlesztés: a fontosabb éghajlati övek neve és jellemzőik
- grammatikai ismeretek bővítése: az évszakok időhatározói alakjainak használata a mikor? kérdésre
- a modulban tanultak ismétlése, gyakorlása

### Szükséges eszközök, segédanyagok:

- kisméretű fonott kosár
- térkép a Föld országairól
- 5.5. feladatlap, 5.6. feladatlap

#### 1. FELADAT

Emlékszel még?

– ráhangolódás: a *Hónap-soroló* című vers ismétlése, gyakorlása

#### IDŐ

3 perc

#### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, szókincs-aktivizálás képessége, helyes ejtés fejlesztése

#### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

bemutató, frontális

#### ESZKÖZÖK

–

### TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. **Emlékeztek Csanádi Imre: *Hónap-soroló* című versére? Ki tudja egyedül elmondani?** A tanár a leggyorsabban jelentkező tanulót választja. A hibátlan versmondást jutalmazza.
2. **Csoportosítsd a hónapokat az évszakoknak megfelelően!** Ha a tanulók nehezen tudnak válaszolni, a tanár segít.

### TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A leggyorsabban jelentkező tanuló elmondja a verset. Társai javítják, ha szükséges. Még néhány másik tanuló is elmondja a verset.
2. A tanulók felidézik a modulban tanult csoportosítást. **A tél: december, január, február.** Stb.

#### 2. FELADAT

Melyik hónapban születél?

– az évszakok időjárásáról tanultak gyakorlása, az évszakok időhatározói alakjainak használata a mikor? kérdésre

#### IDŐ

5 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,  
KÉPESSÉGEK**

beszédértés, mondatalkotói- és szókincs-aktivizálási képesség, helyesírási készség, helyes ejtés fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK**

bemutatás, frontális és egyéni

**ESZKÖZÖK**

–

**TANÁRI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanár beszélgetést kezdeményez. **Melyik hónapban születettél? Az melyik évszakban van?** A tanár az osztálynapló segítségével ellenőrzi a hónap helyességét. Ha szükséges, megmondja a jó választ.
2. **Milyen az időjárás abban a hónapban, amikor születted? Írd le néhány mondat a füzetbe!** A tanár a tanulók között járva segít, ha szükséges.
3. A tanulók egyéni beszámolója után a tanár megkérdezi: **Mikor esik a hó? Mikor esik sok eső?** A tanár annyi kérdést tesz fel, hogy mindegyik évszak időhatározói alakja többször forduljon elő a válaszokban.

**TANULÓI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanulók egyenként válaszolnak a tanár kérdésére. Pl. **Júliusban, nyáron születtem.** Stb.
2. A tanulók önállóan jellemzik az adott hónap időjárását. A feladat ellenőrzése szóban, közösen történik. A tanulók javítják, értékelik egymás munkáját.
3. A tanulók a korábban elsajátított időhatározói formákkal válaszolnak. **Télen. Ősszel.**

**3. FELADAT****A Föld éghajlati övei**– **grammatikai ismeretek bővítése: olyan, mint hasonlító forma megtanulása, lexikai ismeretek bővítése: *Baktérítő, Déli sarkkör, éghajlat, éghajlati övek: Egyenlítő, Északi sarkkör, forró öv, hideg öv, mérsékelt öv, Ráktérítő, az éghajlati övek jellemzőinek megismerése*****IDŐ**

10 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,  
KÉPESSÉGEK**

beszédértés, a hallott információ-alkalmazási-, szókincs- aktivizálási képesség, helyes ejtés fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK**

bemutatás, szemléltetés, frontális

**ESZKÖZÖK**

térkép a Föld országairól (a térképen jól felismerhetőek legyenek az országok, valamint a nevezetes szélességi fokok)

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a térképre mutatva kérdezi: **Ugye emlékeztek még a földrészekre? Nevezétek meg, és mutassátok meg a térképen mindegyiket!**

**Melyik országról hallottátok már? Mutasd meg azt is a térképen!** A tanár adjon lehetőséget minden tanulónak a válaszadásra.

2. Mit gondoltok, minden földrészen és országban ugyanolyan az időjárás?

A tanár megdicséri a tájékozott tanulókat.

A ti hazátokban milyen az időjárás?

Akkor olyan az időjárás, mint Magyarországon.

Kinek a hazájában van olyan időjárás, mint Magyarországon?

3. A tanár a térképen mutatva megismerteti a tanulókkal a nevezetes szélességi fokokat. **Ez az Egyenlítő. Ettől északra van a Ráktérítő, és az Északi sarkkör. Az Egyenlítőtől délre van a Baktérítő és a Déli sarkkör.**

**Az Egyenlítő közelében, a Ráktérítő és a Baktérítő között van a trópusi (forró) éghajlati öv. Itt nincs hideg, mindig magas a hőmérséklet.**

**A Ráktérítőtől az Északi sarkkörig, a Baktérítőtől a Déli sarkkörig mérsékelt éghajlati öv van. Ebben az övben jellemző a négy évszak.**

**Az Északi és a Déli sarkkörön túl van a hideg öv. Itt két évszak van: a hosszú, hideg tél és a rövid, hűvös nyár.**

4. A tanár ellenőrzi az ismeretek bevésését. **Rajzold le a Földet, jelöld a szélességi fokokat! Írd a megfelelő helyre az éghajlati öveket!** A tanár szükség szerint segít a tanulóknak.

A közös ellenőrzés során a tanár kérdésekkel is ellenőrzi a megértést. **Hol van hosszú nyár?**

**Hol rövid a nyár?**

**A ti országotok melyik éghajlati övben található?** Stb.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók megnevezik és megmutatják a térképen a földrészeket. Pl. **Itt van Európa. Itt van Ázsia.** Stb.

A tanulók előzetes ismereteik alapján megnevezik a számukra ismert országokat. Pl. **Itt van Olaszország. Itt van Ausztria.** Stb.

2. A tanulók saját véleményüket (esetleg hallomás útján szerzett ismereteiket) mondják el. Pl. **Európában más az időjárás, mint Afrikában. Északon nagyon hideg van.** Stb.

**Nálunk télen hideg van, nyáron meleg van. Ősszel sok eső esik. A tavasz enyhe** – válaszol az egyik tanuló.

**Nálunk is olyan, mint Magyarországon. Nálunk nem olyan, mint Magyarországon.** Több tanuló is hasonlóan válaszol.

3. A tanulók megisméttlik a szélességi fokok nevét.

A tanulók folyamatosan ismétlik, és a mappalapra írják a tanár mondatait.

4. A tanulók az utasításnak megfelelően végzik a feladatot. Közösen, szóban ellenőrzik a megoldást.

**Az Egyenlítő közelében, a trópusi övben.**

**A hideg övben, északon és délen.**

**A mérsékelt övben.** Stb.

## A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

### A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

a jobb képességű, nyelvileg fejlett csoportnak a tanár megtaníthatja Európa, ezen belül Magyarország éghajlatát is

### ESZKÖZÖK

térkép a Föld országairól

### LEÍRÁS

A tanulók megkeresik a térképen Európát, megállapítják, hogy nagyobb része a mérsékelt, kisebb része a hideg övben található. A tanár a térképen mutatja, hogy Európa nyugati részén óceáni, középső és keleti részén *kontinentális (szárazföldi)*, déli részén pedig *mediterrán* éghajlat található. Érdemes kitérni a tanulók hazájának éghajlatára is.

### 4. FELADAT

**Tervezz!**

– a modulban tanultak összefoglalása: öltözék tervezése az éghajlati övek időjárásához

### IDŐ

12 perc

### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, a hallott információ-alkalmazási-, szókincs- aktivizálási képesség, helyesírás fejlesztése

### TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

magyarázat, csoportmunka

### ESZKÖZÖK

kisméretű fonott kosár

## TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár három csoportba osztja a tanulókat. Az éghajlati övek nevét papírra írja, majd ismerteti a feladatot. **Tervezzétek meg az éghajlati öveknek megfelelő öltözéket! Írjátok le, milyen anyagból, milyen színben képzelitek el!** A tanár a csoportok között járva segít, ahol szükséges, a legügyesebben dolgozó csoport tagjait kirakódarabokkal jutalmazza.

## TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A csoportok húznak egy papírt a kosárból, elolvassák a ráírt éghajlati öv nevét. Együttműködve, a modulban tanultakat felelevenítve készítik el a feladatot. Közösen, szóban ellenőrzik a megoldást. A csoportok javítják, értékelik egymás munkáját.

### 5. FELADAT

**Mire emlékszel?**

– a modulban elsajátított ismeretek számonkérése

### IDŐ

10 perc

### KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, a hallott információ-alkalmazási, szókincs- aktivizálási képesség, helyesírás fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK**

szemléltetés, önálló munka

**ESZKÖZÖK**

5.5. feladatlap

**TANÁRI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanár kiosztja, majd ismerteti az 5.5. feladatlapot.

**a) Írd le az évszakokhoz tartozó hónapok nevét!**

**b) Írd le, hogy milyen öltözetet kell viselni télen!**

**c) Rajzold be a fő szélességi köröket, írd a megfelelő helyre az éghajlati öveket!** A tanár a padok között járva segít, ha szükséges. A végén az 5.5. feladatlapokat beszedi, ellenőrzi. A hibátlan megoldásokat kirakódarabbal jutalmazza.

**TANULÓI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanulók elolvassák, és önállóan kitöltik az 5.5. feladatlapot.

**6. FELADAT****Mit tanultam? Mennyire tudom?**– **önértékelő teszt****IDŐ**

5 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,  
KÉPESSÉGEK**

önértékelési képesség fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,  
MUNKAFORMÁK**

egyéni

**ESZKÖZÖK**

5.6. feladatlap: önértékelő teszt

**TANÁRI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanár kiosztja az 5.6. feladatlapot. Megkéri a tanulókat, hogy értékeljék saját tudásukat.

Amíg a tanulók dolgoznak, a tanár figyel, kinek van szüksége segítségre a feladat megértésében.

2. Amikor a tanulók végeznek, a tanár összegyűjti az önértékelő lapokat. Óra után végignézi, milyenek értékelték a tanulók a tudásukat, és ezt egybeveti saját tapasztalataival. Ha egy-egy tanuló alulértékeli a tudását, a későbbiekben a tanár figyelmet fordít arra, hogy a tanulók önbizalma növekedjék, önértékelésük javuljon.

**TANULÓI TEVÉKENYSÉG**

1. A tanulók elolvassák a mondatokat. Ha egy-egy mondat nem egyértelmű a számukra, kérjenek segítséget a tanártól.